

Alþingi
Erindi nr. P 137/356
komudagur 23.6.2009

CONSUMERS ASSOCIATION OF ICELAND
ASSOCIATE MEMBER OF IC, BEUC and ICRT

NS
NEYTENDASAMTÖKIN

HVERFISGÖTU 105
101 REYKJAVÍK

SÍMI 545 1200
FAX 545 1212
Netfang ns@ns.is
www.ns.is

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og skattanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 23. júní 2009

Efni: Umsögn um tillögu til þingsályktunar um nauðsynlegar aðgerðir vegna alvarlegs ástands efnahagsmála (88. mál).

Vegna þessa vilja Neytendasamtökin vekja athygli á að á fundi sínum 6. maí sl. samþykkti stjórn samtakanna svohljóðandi ályktun um húsnæðisskuldir heimilanna:

„Stjórn Neytendasamtakanna minnir á að allt frá hruni bankakerfisins í byrjun október hefur það verið markmið bæði fyrri ríkisstjórnar og þeirrar sem nú situr að tryggja stöðu heimilanna í landinu og sérstaklega þeirra sem lakast standa.

Einn mikilvægasti þátturinn í erfiðri fjárhagsstöðu heimilanna er vaxandi skulda- og greiðslubyrði vegna hárra vaxta, veikrar krónu og áhrifa verð- og gengistryggingar á lán skuldara. Neytendasamtökin taka undir þau sjónarmið að það er með engu móti sanngjarnt eða ásættanlegt gagnvart lántakendum að afleiðingar bankakreppunnar og hruns efnahagslífsins komi af fullum þunga niður á almennum lántakendum þar sem upphaflegar forsendur þeirra fyrir húsnæðislánum eru brostnar. Meginvandi fjölda lántakenda er of há greiðslubyrði lána, sem þeir geta ekki að óbreyttu staðið undir. Því skiptir það sköpum að lækka greiðslubyrðina.

Að mati stjórnar Neytendasamtakanna er eðlilegt að sá hluti hrunsins sem skrifast á mistök stjórnvalda í efnahagsmálum, kostnað vegna hruns af völdum íslenskra banka og fjármálastofnana erlendis og mistaka eftirlitsstofnana hér innanlands lendi á sameiginlegum sjóði landsmanna en ekki almennum skuldurum.

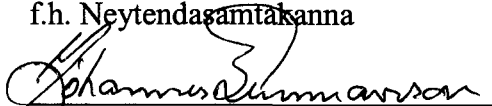
Neytendasamtökin telja að öll þau úrræði sem komið hafa fram undanfarna mánuði, lenging lána, greiðslujöfnun og nú síðast greiðsluaðlögun fasteignaveðkrafna, opni lántakendum húsnæðislána leiðir til standa í skilum og ná stöðugleika á ný. Samtökin leggja áherslu á að afgreiðslu mála einstaklinga verði hraðað þannig að greiðsluaðlögun geti verið raunverulegt úrræði fyrir þá sem eru í erfiðastri stöðu. Í því sambandi er nauðsynlegt að styrkja enn frekar starfsemi Ráðgjafarstofu um fjármál heimilanna. Einnig þarf að mati Neytendasamtakanna að breyta lögum um greiðsluaðlögun þannig að einyrkjar í atvinnurekstri geti sótt um greiðsluaðlögun vegna skulda viðkomandi heimilis án þess að þurfa að hætta með viðkomandi atvinnurekstur.

Neytendasamtökin eru ekki fylgjandi almennri niðurfærslu skulda á alla einstaklinga og fyrirtæki í landinu. Ljóst er hins vegar að koma verður sérstaklega til móts við þau heimili sem eiga í verulegum fjárhagserfiðleikum vegna eðlilegra húsnæðislána og greiðsluáðlögun eða önnur úrræði stjórnvalda eiga ekki við. Því telur stjórn Neytendasamtakanna að leiðrétt þurfi stöðu þessara heimila og ber að skoða allar tiltækar færar leiðir í því sambandi, þar á meðal stórauknar vaxtabætur.

Loks minnir stjórn Neytendasamtakanna á að mikilvægasti grundvöllur fyrir sterka stöðu heimilanna er öflugt atvinnulíf. Því skiptir það miklu að stjórnvöld tryggi þegar í stað að fótum verði komið undir bankakerfið og að vextir lækki verulega, sem er frumforsenda þess að koma hjólum atvinnulífsins af stað á ný.”

Jafnframt vilja Neytendasamtökin minna á að samtökin hafa ítrekað ályktað um að afnema beri stimpilgjöld. Að mati samtakanna er hér um rangláta skattlagningu að ræða og eins og fram kemur í þingsályktunartillögunni auðveldar þessi gjaldtaka ekki neytendum að endurfjármagna lán sín enda þarf að greiða stimpilgjald á nýjan leik við endurfjármögnun. Loks minna Neytendasamtökin á að stimpilgjaldið er í eðli sínu samkeppnishamlandi. Með hliðsjón af þessum atriðum ber því að afnema þessa gjaldtöku.

Virðingarfyllt
f.h. Neytendasamtakanna

Jóhannes Gunnarsson formaður